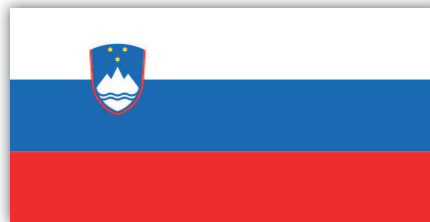

Eva Kodriča-Dačiča

Slovēnijas bibliotēkas

Slovēnija atrodas Balkānu pussalas ziemeļu daļā. Tā robežojas ar Austriju, Itāliju, Ungāriju un aizņem 20 273 kvadrātkilometrus. Ainava mainās no Vidusjūras piekrastes pie Adrijas jūras līdz kalnainajam Alpu reģionam ziemeļu daļā un Panonijas auglīgajiem līdzenumiem austrumos. Saskaņā ar 2002.gada tautas skaitīšanas datiem Slovēnijas iedzīvotāju skaits bija 1 964 036, 83% no tiem — slovēņi. Oficiālā valoda ir slovēņu, tomēr teritorijās, kur dzīvo itālieši un ungāri, arī viņu valodām ir oficiālu valodu statuss.

Valoda un kultūra slovēņiem ir īpaši nozīmīga, balsoties uz tām, viņi spējuši saglabāt nacionālo identitāti cauri gadsimtiem. Pirmie slovēņu rakstu valodas pieminekļi attiecas uz 10.gadsimtu. Protestantu kustība 16.gadsimtā radīja slovēņu rakstu valodas pamatus.

Pirmā slovēņu publiski pieejamā bibliotēka dibināta 1701.gadā. Tā atrodas baroka stila ēkā un ir viena no Slovēnijas skaistākajām vēsturiskajām bibliotēkām. Slovēnijas nacionālās kultūras institūcijas formāli nodibinātas pēc Otrā pasaules kara ar relatīvi lielu Slovēnijas Republikas autonomiju Dienvidslāvijas Sociālistiskās Federatīvās Republikas sastāvā.

Slovēnijas bibliotēku likumdošana

Pirmais Bibliotēku likums Slovēnijā izdots 1961.gadā.¹ Mūsdienu Slovēnijas bibliotēku darbību regulē 2001.gadā pieņemtais Bibliotēku darba likums². To papildina dažādi noteikumi, piemēram, *Rīkojums par bibliotēku pamatpakalpojumiem*, *Noteikumi par bibliotēkas kā valsts iestādes darbību*, *Noteikumi par bibliotēku uzskaiti*, *Reģionālo bibliotēku noteikumi*, *Likums par centrālo specializēto informācijas centru kopfinansēšanu*, *Noteikumi par kopkatalogizācijas licencēm* utt.

Par Slovēnijas bibliotēkām atbild dažādas ministrijas, bibliotēku darbu regulē arī citu nozaru likumi. Piemēram, Izglītības likumā³ noteikts, ka katrā skolā jābūt bibliotēkai un saskaņā ar Izglītības un sporta ministrijas standartiem to drīkst vadīt tikai bibliotekārs ar universitātes izglītību. Informācijpratības apguve ir obligāta izglītības programmu sastāvdaļa. Bibliotēku darba jautājumi iekļauti arī Augstākās izglītības likumā⁴. Savukārt Pašvaldību likumā⁵ noteikts, ka bibliotēkai jābūt katrā pašvaldībā.

Viens no vissvarīgākajiem likumiem bibliotēku nozarē ir 2006.gadā pieņemtais Obligātā eksemplāra likums⁶, kas nosaka, ka izdevējiem jāpiegādā Slovēnijas Nacionālajai un universitātes bibliotēkai (SNUB) iespiesto, digitālo (ieskaitot tiešsaistes resursus) un audiovizuālo izdevumu bezmaksas obligātie eksemplāri. Likums nosaka, ka, ja dokuments izdots par sabiedrības līdzekļiem, tas kā obligātais eksemplārs bez maksas piegādājams arī reģionālajām bibliotēkām un divām slovēņu kopienas bibliotēkām Itālijā un Austrijā.

Slovēnijas Nacionālā un universitātes bibliotēka

SNUB atrodas Ļubļanā, Turjaška ielā 1 (<http://www.nuk.uni-lj.si>). To vada direktors Lenarts Šetincis (*Lenart Šetinc*). Bibliotēka dibināta 1774.gadā kā Ļubļanas liceja bibliotēka. Tolaik bibliotēkas krājumā bija 637 grāmatas, ko izdevās pasargāt no ugunsgrēka Jezuītu kolēdžā. Pirmo katalogu sastādīja bibliotekārs Francs Vilde (*Franz Wilde*, 1752–1828) 1803.gadā. Jau 1807.gadā liceja bibliotēkai bija likumīgas tiesības saņemt obligāto eksemplāru no Karniolas provinces izdevumiem. Pēc liceja likvidēšanas 1850.gadā bibliotēka kļuva par galveno provinces bibliotēku. Tā laika ievērojamākais bibliotēkas direktors bija klasiskais filologs, literatūras vēsturnieks Matija Čops (*Matija Čop*, 1797–1835). Viņš izvirzīja mērķi vākt izdevumus, kas publicēti vai iespiesti Slovēnijā, slovēņu valodā, par Slovēniju un slovēņiem, kā arī slovēņu autoru publikācijas, ko apzīmē ar jēdzienu *Slovenica* un kas kļuva par bibliotēkas komplektēšanas politikas prioritāti. M.Čopa vadībā uzsākta bibliotēkas kataloga veidošana pēc Austrijas 1825.gada noteikumiem universitāšu un liceju bibliotēkām. Šīs Austrijas direktīvas bibliotēka izmantoja vairāk nekā gadsimtu.

20.gadsimta sākumā slovēņu bibliotekārs Konrāds Stefans (*Konrad Stefan*, 1854–1909) publicēja "Slovēnijas bibliotēku vēsturi"⁷.

Pēc Pirmā pasaules kara bibliotēku pārdēvēja par Valsts uzziņu bibliotēku, kas nodrošināja tai centrālās bibliotēkas statusu un ļāva saņemt obligāto eksemplāru. Kopš 1919.gada bibliotēka veica arī jaunizveidotās Ļubļanas Universitātes bibliotēkas funkcijas.

**Nacionālā un universitātes bibliotēka
Lūbjānā (Branko Cvetkoviča foto)**

1921.gadā bibliotēka ieguva tiesības uz visiem Dienvidslāvijas karalistes izdevumu bezmaksas obligātajiem eksemplāriem.

1938.gadā bibliotēku pārdēvēja par universitātes bibliotēku un drīz pēc tam sākās jaunās bibliotēkas ēkas celtniecība pēc arhitekta Jožes Plečnika (*Jože Plečnik*, 1872–1957) projekta. Bibliotēka tika pārvietota uz jaunuzcelto ēku 1941.gadā. Šis ekskluzīvais kultūras piemineklis vēl arvien ir bibliotēkas galvenā ēka.

Visievērojamākie tā laika bibliotekāri bija Joža Glonars (*Joža Glonar*, 1885–1946), kas Slovēnijā ieviesa prūsiskās aprakstīšanas instrukcijas, un Augusts Pirjevcs (*August Pirjevec*, 1887–1943), kas publicēja pirmo izdevumu par bibliotēku darbu slovēņu valodā⁸. Kataloģizācijas speciāliste un bibliotēku vēsturniece Melita Piveca Stele (*Melita Pivec Stele*, 1894–1973) sāka slovēņu bibliotēku statistikas veidošanu, bet Janko Šlebingers (*Janko Šlebingar*, 1876–1951) ir viens no ievērojamākajiem slovēņu bibliogrāfiem.

Pēc Otrā pasaules kara, 1945.gada augustā, Lūbjānas Universitātes bibliotēka kļuva par Nacionālo un universitātes bibliotēku, ieviesa priekšmetu katalogu un Universālo decimālo klasifikāciju (UDK). Līdz Starptautiskā standartizētā bibliogrāfiskā apraksta (*International Standard Bibliographic Description, ISBD*) pieņemšanai kataloģizācija tika veikta pēc slovēņu bibliogrāfa Pavles Kalana (*Pavle Kalan*, 1900–1974) izvirzītajiem principiem⁹.

Kā lielākā un vecākā Slovēnijas zinātniskā bibliotēka SNUB aktīvi iesaistījās Slovēnijas bibliotēku informācijas sistēmas attīstībā. Pēc Otrā pasaules kara tā nodrošināja izglītības kursus bibliotekāriem, konsultācijas publiskajām, vēlāk arī akadēmiskajām un speciālajām bibliotēkām, veica regulāru statistisko uzskaiti, sekmēja pētniecību bibliotēku nozarē. Kopš 1966.gada SNUB

nodrošināja centralizēto kataloģizēšanu, piedāvājot slovēņu izdevumu iespēstās bibliogrāfiskā apraksta kartītes visām Slovēnijas bibliotēkām.

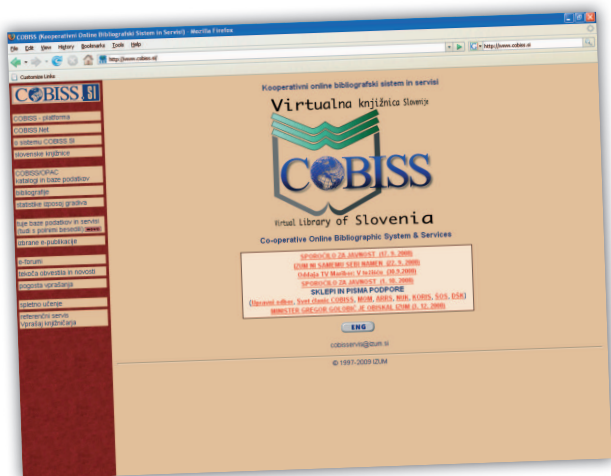
20.gadsimta 80.gados SNUB kļuva par vienu no vadošajām Slovēnijas bibliotēkām automatizācijas jomā. Tā pieņēma Starptautisko mašīnlasāmās kataloģizācijas (*UNIMARC*) formātu un kopā ar Informācijas zinātnes institūtu (*Inštitut informacijskih znanosti*, <http://www.izum.si>) kļuva par Slovēnijas bibliotēku kopkataloga *COBISS* (*Co-operative Online Bibliographic System and Services*, <http://www.cobiss.si>) veidotāju.

2006.gadā SNUB krājumā bija 2 500 000 vienību, bibliotēkā strādāja 138 darbinieki. Vērtīgākās krājumā ir: 16.gadsimtā iespiesto slovēņu grāmatu kolekcija, *Slovenica* kolekcija, no 1921. slīdz 1990.gadam Dienvidslāvijā iespiesto izdevumu kolekcija, dažas privātkolekcijas, piemēram, Jerneja Kopitara (*Jernej Kopitar*, 1780–1844) kolekcija (<http://www.nuk.uni-lj.si/kopitarjevazbirka>), un speciālās kolekcijas: rokrakstu kolekcija, mūzikas izdevumu kolekcija, karšu un attēlizdevumu kolekcija, sīkiespieddarbu kolekcija u.c. Vērtīgākie eksemplāri ir digitalizēti un pieejami Slovēnijas digitālās bibliotēkas portālā (<http://www.dlib.si>).

SNUB galvenā prioritāte šodien ir sistemātiskas, saskaņīgas un vispusīgas *Slovenica* kolekcijas, Slovēnijas nacionālās bibliogrāfijas (<http://www.nuk.uni-lj.si/nuk2.asp?id=23927248>) veidošana, pakalpojumi Lūbjānas Universitātei, Slovēnijas bibliotēku sistēmas un Slovēnijas bibliotēku kopkataloga (*COBISS*) pārvaldība. Kopš 1997.gada bibliotēka sūta bibliogrāfiskos ierakstus pasaules lielākajam bibliotēku kopkatalogam *WorldCat* (<http://firstsearch.oclc.org/FSIP>).

SNUB ir nacionālais bibliotēku pētniecības un konsultatīvais centrs — vada bibliotēkās glabātā kultūras mantojuma aizsardzību, organizē bibliotēku informā-

cijas resursu saglabāšanu un restaurāciju, vāc, apstrādā un analizē bibliotēku statistiku (<http://bibsist.nuk.uni-lj.si>). Bibliotēka organizē arī bibliotēku darbinieku profesionālo tālākizglītību, koordinē starpbibliotēku abonentu sistēmu, izstrādā rekomendācijas bibliotēku darba nozarē. Šos uzdevumus veic SNUB Pētniecības un attīstības departamenta (vadītāja Melita Ambrožiča (*Melita Ambrožič*)) nodaļas: Bibliotēku izglītības un mācību centrs (vadītāja Helēna Pečko-Mlekuša (*Helena Pečko-Mlekuš*)), Bibliotēku pētniecības centrs (vadītāja Alenka Kavčiča-Čoliča (*Alenka Kavčič-Čolič*)), Bibliotēku sistēmu attīstības centrs (vadītāja Eva Kodriča-Dačiča (*Eva Kodrič-Dačič*)) un Restaurācijas un konservācijas centrs (vadītāja Jasna Malešiča (*Jasna Malešič*)).

Slovēnijas virtuālā bibliotēka COBISS

Kopkatalogs

Visas Slovēnijas bibliotēkas piedalās nacionālās virtuālās bibliotēkas COBISS (<http://www.cobiss.si>) veidošanā. To uztur Augstākās izglītības un zinātnes ministrijas finansētais Informācijas zinātnes institūts. Šī institūta 1980.gados izstrādātā kopkataloga koncepcija akceptēta Dienvidslāvijas nacionālo bibliotēku asociācijā kā bibliotēku informācijas sistēmas pamats. 1990.gadu sākumā ieviestais COBISS desmit gadu laikā kļuvis par Slovēnijas bibliotēku un informācijas sistēmas mugurkaulu. Kopš 2000.gada COBISS ir ieviests arī Bosnijas un Hercegovinas, Melnkalnes, Maķedonijas un Serbijas bibliotēkās.

2007.gadā COBISS piedalījās 354 bibliotēkas: nacionālā bibliotēka, visas publiskās un augstskolu bibliotēkas, 119 speciālās bibliotēkas un 105 skolu bibliotēkas.

2007.gada beigās COBISS ietvēra vairāk nekā 3,2 miljonus bibliogrāfisko ierakstu.¹⁰ Vairāk nekā puse ierakstu ir nacionālās bibliotēkas un augstāko mācību iestāžu bibliotēku veikums.

Augstskolu un zinātniskās bibliotēkas

Augstākās izglītības pirmsākumi Slovēnijā meklējami 17.gadsimtā. 1619.gadā jezuīti Ļubļanā organizēja pirmās augstākās izglītības studijas teoloģijā. 18.gadsimta pēdējā ceturksnī Jesuītu ordeni likvidēja un Ļubļanā tika izveidots licejs, kas aktīvi darbojās līdz 1848.gadam. Pirmā Slovēnijas universitāte tika dibināta Ļub-

ļanā 1919.gadā. Mariboras Universitāte darbu sāka 1975.gadā, bet Primorskas Universitāte — 2003.gadā. Pavisam nesen — 2006.gadā — izveidota Nova Goricas Universitāte.

2007./2008.mācību gadā Slovēnijā bija 99 021 studenti. Studiju un pētniecības programmu īstenošanu nodrošina 62 bibliotēkas, kurām ir 91 apkalpošanas punkts. Pavisam augstāko mācību iestāžu bibliotēkās strādā 388 darbinieki, no tiem 300 — bibliotekāri. Kopējais bibliotēku krājums 2007.gadā bija 4 470 000 vienību, izsniegums — 2 900 000 vienību.¹¹

Senākā Slovēnijas universitāte — Ļubļanas Universitāte (*Univerza v Ljubljani*) — ir arī lielākā Slovēnijas augstskola, kurā studē vairāk nekā 63 000 studentu. Tās 22 fakultātēs, 3 mākslas akadēmijās un vienā koleģiālā strādā 4000 docētāji. Universitātes bibliotēka dibināta 1938.gadā. Mācību procesu nodrošina Slovēnijas Nacionālā un universitātes bibliotēka (*Narodna in univerzitetna knjižnica*, <http://www.nuk.uni-lj.si>), Centrālā Tehniskā bibliotēka (*Centralna tehnska knjižnica Univerze v Ljubljani*, <http://www.ctk.uni-lj.si>), kā arī 39 nozaru bibliotēkas.

Centrālā Tehniskā bibliotēka dibināta 1949.gadā. Bijusi tās direktore Mara Šlajpaha-Zorna (*Mara Šlajpah-Zorn*, 1919–2006) sastādījusi mācību grāmatu par publiskajām bibliotēkām¹², bet pašreizējais bibliotēkas direktors Matjažs Žaucers (*Matjaž Žaucer*) aktīvi iesaistījās Slovēnijas bibliotēku konsorcijs organizēšanā.

Bibliotēkas krājumā ir 230 700 vienību, tajā strādā 48 pastāvīgi darbinieki.

Publiskās bibliotēkas

Slovēnijas publisko bibliotēku sākotne meklējama 19.gadsimta vidū, kad pie draudzēm un/vai biedrībām tika veidotas nelielas grāmatu krātuves. Starp abiem pasaules kariem publiskās bibliotēkas nodibinātas trīs lielākajās Slovēnijas pilsētās: Mariborā, Celjē un Ļubļanā. Saskaņā ar tā laika likumiem biedrību un skolu bibliotēkas īstenoja arī publisko bibliotēku funkcijas.

Strauja publisko bibliotēku attīstība sākās pēc Otrā pasaules kara. Mainījās izpratne par publisko bibliotēku lomu — to uzdevums bija ne vien izklaidēt, bet jo vairāk izglīt.

2006.gadā Slovēnijā bija 61 publiskā bibliotēka, kas sniedza pakalpojumus 260 apkalpošanas punktos. Tajās bija 1144 darbinieki, no kuriem 825 — profesionāli bibliotekāri. Kopējais publisko bibliotēku krājums sastāda vairāk nekā 9 miljardus vienību, izsniegums ~ 25 miljoni vienību, respektīvi, 13 vienības uz vienu iedzīvotāju.¹³

Apskatot pēdējās desmitgades bibliotēku statistiku, vērojamas skaidras attīstības tendences. Kopš 1991.gada, kad Slovēnija pasludināja neatkarību, svarīgākie bibliotēku darba rādītāji ir pastāvīgi auguši. Darbinieku skaits palielinājies par gandrīz 50% — 682 darbinieki 1991.gadā, 1144 darbinieki 2006.gadā. Tā pati tendence vērojama krājuma attīstībā — 290 856 vienības 1991.gadā, 553 970 vienības 2006.gadā. Audzis arī izsniegums — no 9 248 000 vienībām 1991.gadā līdz 24 800 000 vienībām 2006.gadā.

Kā noteikts Bibliotēku likumā, Slovēnijā publiskās bibliotēkas dibina un finansē vietējās pašvaldības. Ta-

Garīgā semināra bibliotēka Ļubjanā

Kartēziešu klostera bibliotēka Pleterjē (Staņislava Bahora foto)

Garīgā semināra bibliotēkā (*Semeniška knjižnica*, <http://semenisce-lj.rkc.si/main.htm?page=predstavitev/knjižnica.htm>) Ļubjanā, Kapučiņu klostera bibliotēkā Krško, Franciskāņu klostera bibliotēkā Ļubjanā un Kartēziešu klostera bibliotēkā Pleterjē.

Digitālās bibliotēkas

SNUB ir vadošā institūcija digitālo krājumu veidošanā. 1990.gados aizsākts pirmais digitalizācijas projekts — bibliotēku katalogu ciparošana. 1999.–2001.gadā izveidota pirmā digitālā kolekcija — J.Kopitara Vecslāvu seno rokrakstu krājums (*Kopitarjeva zbirka slovanskih kodeksov*, <http://www.nuk.uni-lj.si/kopitarjevazbirka>).

Lielākais SNUB projekts ir Slovēnijas digitālā bibliotēka (*Digitalna knjižnica Slovenija*, *dLib.si*, <http://www.dlib.si/dlib.asp>), kas ietver Slovēnijas zinātnisko un populārzinātnisko žurnālu rakstus no 19. līdz 20.gadsimta vidum, ievērojamu slovēņu portretu kolekciju, kartes, plakātus un skaņu ierakstus. Projektu vada SNUB direktora vietnieks Zorans Krstulovičs (*Zoran Krstulovič*). Arī daudzas citas zinātniskās bibliotēkas veido savas digitālās kolekcijas. Piemēram, disertāciju un universitāšu mācībspēku publikāciju pilntekstu datubāzes Ļubjanas un Mariboras universitātēs.

Sākumstadijā ir bibliotēku, muzeju un arhīvu digitalizācijas kopprojekti. SNUB piedalās Eiropas projektā *EDLnet* (Eiropas digitālās bibliotēkas tīkls), kura mērķis ir Eiropas digitālās bibliotēkas *Europeana* veidošana.

Kultūras ministrija atbalstījusi arī reģionālo portālu *KAMRA* (<http://www.kamra.si>), ko vada Breda Karuna (*Breda Karuna*). Tā ietvaros globālajā tīmeklī tiek ievietoti publisko bibliotēku, muzeju un arhīvu digitalizētie materiāli.

Slovēnijas digitālā bibliotēka

Reģionālais portāls KAMRA

ciālistu vajadzībām medicīnā, kultūrā, rūpniecībā, tirdzniecībā un valsts pārvaldē.¹⁵ Speciālās bibliotēkas ir apjomā nelielas, taču saturiski nozīmīgas.

Slovēnijas Zinātņu akadēmijas bibliotēkā (*Knjižnica Slovenske akademije znanosti in umetnosti*, <http://www.sazu.si/en>) ir 474 000 vienību, tajā strādā 22 darbinieki.

Slovēnijas Nacionālā muzeja bibliotēkā (*Knjižnica Narodnega muzeja Slovenije*, http://www.narmuz-lj.si/english/01_informations/information.html) glabājas 193 000 vienības, strādā 6 darbinieki.

Slovēnijā darbojas 50 klostera un baznīcu bibliotēkas. Interesantākās un skaistākās senās kolekcijas rodamas

Profesionālā periodika

Slovēnijā iznāk tikai viens zinātniskais žurnāls bibliotēku un informācijas zinātnē — “Knjižnica” (“Bibliotēka”, <http://revija-knjiznica.zbds-zveza.si>). Žurnāla redaktore ir šī raksta autore E.Kodriča-Dačiča. Taču tiek izdoti arī vairāki populārzinātniski profesionālie žurnāli: Informācijas zinātnes institūta veidotais “Organizacija Znanja” (“Zināšanu Organizācija”, <http://home.izum.si/cobiss/oz>), ko vada tā redaktors Franci Pivec (*Franci Pivec*), un SNUB “Knjižničarske Novice” (“Bibliotēku Jaunumi”, <http://www.nuk.uni-lj.si/knjiznicarskenovice>), tā redaktore — Damjana Vovka (*Damjana Vovk*). Žurnāls “Šolska Knjižnica” (“Skolas Bibliotēka”, redaktore Majda Steinbuha (*Majda Steinbuch*)) veltīts skolu bibliotēku problēmām.

Profesionālās asociācijas

Slovēnijas bibliotekāru biedrību apvienība (*Zveza bibliotekarskih društev Slovenije*, ZBDS, <http://www.zbds-zveza.si>) ir vecākā Slovēnijas bibliotekāru profesionālā organizācija, dibināta 1947.gadā. Tā ir brīvprātīga, neatkarīga nevalstiska asociācija, kas apvieno astoņas reģionālās bibliotēku biedrības. Tās pašreizējā prezidente ir SNUB direktora vietniece M.Ambrožiča (*Melita Ambrožic*).

Apvienības mērķis ir veicināt bibliotēku darbu, pārstāvēt bibliotēku darbinieku intereses un sekmēt profesionālo integritāti, veicināt un atbalstīt tālākizglītību, nostiprināt sapratni un zināšanas par Slovēnijas rakstītā kultūras mantojuma saglabāšanas nozīmību.

Vienīgais Slovēnijas zinātniskais žurnāls bibliotēku un informācijas zinātnē — “Knjižnica” (“Bibliotēka”)

Ivana Potrča publiskā bibliotēka Ptujā (Borisa Fariča foto)

Profesionālie jautājumi tiek pētīti septiņās sekcijās (publisko bibliotēku, skolu bibliotēku, augstāko mācību iestāžu bibliotēku, speciālo bibliotēku, pārvietojamo bibliotēku, novadpētniecības un bibliotēkzinātnes studentu sekcijās) un piecās apakšnodalās (katalogizācija, klasifikācija, izglītība un apmācība, saglabāšana un restaurācija un bibliotēku terminoloģija).

Par īpašiem sasniegumiem bibliotēku darba nozarē ik gadu tiek piešķirti slovēņu bibliotekāra M.Čopa diplomu. Izcilā bibliotēku darbinieka, katalogizētāja un pedagoga P.Kalana un pirmā slovēņu pārvietojamo bibliotēku speciālista, bibliotekāra Lovro Stepišnika (*Lovro Stepišnik*, 1834–1912) piemiņai nodibināti divi fondi, kas piešķir balvas par nozīmīgu ieguldījumu bibliotēku un informācijas zinātnes teorijā un praksē.

2005.gadā dibināta Slovēnijas skolu bibliotekāru asociācija (*Društvo šolskih knjižničarjev Slovenije*, <http://www.dsk.si>), ko vada Nataša Kuštrina Tušeka (*Nataša Kuštrin Tušek*). Tās mērķis — sekmēt skolu bibliotēku darba izpēti un attīstību.

Publisko bibliotēku asociācija (*Zveza splošnih knjižnic*) apvieno visas Slovēnijas publiskās bibliotēkas, tās mērķis ir pilnveidot publisko bibliotēku stratēģiju, nostiprināt to statusu sabiedrībā. Asociācijas pašreizējais prezidents ir Branko Goropevšeks (*Branko Goropevšek*).

Izmantotā informācija

60 let strokovnega združenja slovenskih knjižničarjev : spominski zbornik. Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2007.

Stefan, K. *Geschichte der Entstehung und Verwaltung der k. k. Studien-Bibliothek in Laibach*. Laibach : Musealverein für Krain, 1907.

Gooding, M. *National and University Library, Ljubljana*. London : Phaidon Press, 1997.

Bahor, S., Sešek, I. Union of Associations of Slovenian Librarians. *In: Encyclopedia of library and information science*. New York, 2003. P.2859–2865.

Jakac-Bizjak, V. National library of Slovenia. *In: Encyclopedia of library and information science*. New York, 2003. P.2073–2083.

Jakac-Bizjak, V., Novljan, S. The changing role of the National Library Advisory Service in Slovenia. *In: Booklet 1, 65th IFLA Council and General Conference, August 20–28, 1999*. Bangkok : IFLA, 1999. P.21–27.

Harman, B. Knjižnice in knjižničarji. *In: Kultura v Mariboru*. Maribor, 2001. P.499–891.

Kozinc, Ž. *Vrata v vse čase : podobe splošnih knjižnic v Sloveniji = Doors to the past, present and future*. Ljubljana : Modrijan, 2007.

100 let Univerzitetne knjižnice Maribor, 1903–2003 : jubilejni zbornik. Maribor : Univerzitetna knjižnica, 2003.

Kodrič-Dačić, E. Le système des bibliothèques en Slovénie. D'où venons-nous? Qui sommes-nous? Où allons-nous? *Bulletin des bibliothèques de France*, 2004, 49 (4), p.88–95.

Ambrožič, M., Dolgan-Petrič, M. La formation professionnelle en Slovénie. *Bulletin des bibliothèques de France*, 2004, 49 (4), p.96–101.

Knjižnica Bežigrad Ljubljana, 1956/2006. Ljubljana : Knjižnica Bežigrad, 2006.

Slovenska nacionalna knjižnica : ob 60-letnici preimenovanja v Narodno in univerzitetno knjižnico. Ljubljana : Narodna in univerzitetna knjižnica, 2006.

Vizija razvoja knjižničarstva v Sloveniji : Strokovno posvetovanje Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, Otočec, 20.–22.oktober 2003. Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2003.

Pirjevec, A. *Knjižnice in knjižničarsko delo*. Celje, 1940.

Štajpah, M. *Ljudske knjižnice : priročnik za knjižničarje*. Ljubljana, 1961.

Rijavec, J., Zidar, M. *Slovenske knjižnice*. Ljubljana, 1951.

Korže-Strajnar, A. *Splošnoizobraževalno knjižničarstvo v Sloveniji, 1970–1980*.

Reisp, B. Pregled zgodovinopisja o knjižnicah na Slovenskem. *Knjižnica*, 1974, 18 (3–4), p.161–173.

Banič, T. *Osnove knjižničarstva*. Ljubljana, 1987.

Prvi strokovni standardi za javne znanstvene knjižnice na Slovenskem. Ljubljana, 2007. (Monumenta bibliothecaria ; 1).

Berčič, B. *O knjigah in knjižničarstvu*. Ljubljana, 2000. (BiblioThecaria ; 8).

Hartman, B. Knjižnice in knjižničarji. *In: Kultura v Mariboru*. Maribor, 2001. P.499–891.

Logar, J. *Uvod v bibliografijo*. Ljubljana, 1970.

Kalan, P. *Abecedni imenski katalog*. Ljubljana, 1967.

Dimec, Z. *PREKAT : priročnik za enostavno uporabo katalogizacijskih pravil*. Ljubljana, 2000.

Univerzalna decimalna klasifikacija : slovenska skrajšana izdaja. Ljubljana, 1971.

COMARC/B format : format za bibliografske podatke : priročnik za uporabnike. Maribor : IZUM, 1991.

Strategija razvoja digitalne knjižnice Slovenije — dLib.si 2007–2010. Ljubljana : Narodna in univerzitetna knjižnica, 2006.

No angļu valodas tulkojusi Inese Kazāka

¹ Zakon o knjižnicah. *Uradni list Ljudske Republike Slovenije*, No.26/61.

² Zakon o knjižničarstvu. *Uradni list Republike Slovenije*, No.87/01.

³ Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. *Uradni list Republike Slovenije*, No.12/96.

⁴ Zakon o visokem šolstvu. *Uradni list Republike Slovenije*, No.67/93.

⁵ Zakon o lokalni samoupravi. *Uradni list Republike Slovenije*, No.72/93.

⁶ Zakon o obveznem izvodu publikacij. *Uradni list Republike Slovenije*, No.69/06.

⁷ **Stefan, K.** *Geschichte der Entstehung und Verwaltung der k. k. Studien-Bibliothek in Laibach*. Laibach, 1907.

⁸ **Pirjevec, A.** *Knjižnice in knjižničarsko delo*. Celje, 1940.

⁹ **Kalan, P.** *Abecedni imenski katalog*. Ljubljana, 1967.

¹⁰ O sistemu COBISS.SI [online]. IZUM, 1997–2009. Pieejams: http://home.izum.si/cobiss/ocobissu/o_sistemu_COBISS-SI.htm.

¹¹ **Tizaj, Marc D., Jager, P.** *Visokošolske knjižnice : poročilo za leto 2006*. Ljubljana : NUK, 2008. (Slovenske knjižnice v številkaj ; 25).

¹² **Štajpah, M.** *Ljudske knjižnice*. Ljubljana, 1961.

¹³ **Novljan, S.** *Splošne knjižnice : poročilo za leto 2006*. Ljubljana : NUK, 2007. (Slovenske knjižnice v številkah ; 24).

¹⁴ *Dejavnost šolskih knjižnic* [online]. Statistični urad Republike Slovenije. Pieejams: http://www.stat.si/pxweb/Databse/Dem_soc/10_kultura/06_10132_knjiznice/01_10594_solske_knjiznice/01_10594_solske_knjiznice.asp.

¹⁵ **Tizaj, Marc D.** *Specialne knjižnice : poročilo za leto 2006*. Ljubljana : NUK, 2008. (Slovenske knjižnice v številkah ; 29).